Bài thứ 102

(Giảng ngày 4 tháng 10 năm 1999 tại Hương Cảng, file thứ 103, số hồ sơ: 19-012-0103)

Thưa quý vị đồng học, cùng tất cả mọi người.

"Cuống chư vô thức, báng chư đồng học, hư vu trá nguỵ, công yết tông thân" (nghĩa là: lừa gạt người không biết, bôi xấu bạn học, dối trá lừa bịp, công kích bới móc thân tộc). Đoạn văn này là [nói về] cội nguồn sinh ra các việc ác, nhưng trong xã hội hiện nay, hầu như trên khắp thế giới này, mọi nơi mọi lúc chúng ta đều có thể thấy được. Thậm chí đối với bản thân chúng ta khi bình tĩnh tự xem xét lại, có điều nào trong những điều này ta không phạm vào chăng?

Cho nên xã hội ngày nay đầy những bất an, loạn động, thiên tai, nhân họa, chẳng phải tự nhiên mà ra, đều là có nguyên nhân. Trong kinh điển, đức Phật đã nói cho ta biết, như trong phẩm thứ 33 kinh Vô Lượng Thọ nói rất rõ: *"Tiên nhân bất thiện, bất thức đạo đức, vô hữu ngứ giả."* (nghĩa là: Do người trước không khéo dạy nên không biết đạo đức, không ai bảo cho biết.) Quý vị làm sao trách những người [không biết] được?

Chân tướng sự thật chỉ có đức Phật là người thấy được rõ ràng, thấu triệt. Đức Phật thực sự hết sức từ bi, nhìn thấy chúng sinh tạo nghiệp, chịu quả báo, liền dùng tâm từ bi không cùng tận mà dạy bảo. Nhưng trong muôn ức người, bất quá cũng chỉ có được vài ba người thực sự quay đầu hướng thiện. Cho nên, chúng ta đọc lại những ghi chép trong các sách cổ mới thấu hiểu sâu xa được sự dụng tâm khó nhọc của các bậc hiền thánh xưa. Đức Thế Tôn, đức Khổng tử, vì sao suốt đời theo đuổi công việc giáo dục? Chẳng phải là như trong đoạn kinh Vô Lượng Thọ vừa dẫn đó sao? Ai có thể dạy bảo? Người hiểu biết sáng tỏ có thể dạy bảo. Rốt cùng thì người hiểu biết sáng tỏ chỉ là số ít, đa số là người mê hoặc.

Thời gian người đời được gần gũi bậc thiện tri thức không nhiều. Chúng ta dù được gần gũi với bậc thầy thì rốt cùng thời gian sống với thầy cũng ngắn ngủi, thời gian sống với bạn đồng học mới lâu dài. Nhưng chỗ thấy biết của bạn đồng học so với chúng ta không khác biệt nhiều. [Do đó mà] những lỗi lầm đã phạm vào tự mình không biết được, vẫn cho rằng mọi việc mình làm đều là đúng đắn, tin tưởng nghe theo đồng học mà không tôn trọng thầy. Thầy là bậc niên trưởng nên rốt cuộc vẫn là người nhiều kinh nghiệm. Nếu có nghi hoặc, nên thưa hỏi thầy. Bậc thầy có trách nhiệm hỗ trợ, giúp đỡ chúng ta phá mê khai ngộ.

Mấy câu [trong đoạn] này tổng cộng phân chia thành bảy đoạn nhỏ, chúng ta đã đọc đến đoạn nhỏ thứ sáu: "hư vu trá nguỵ, công yết tông thân" (nghĩa là: dối trá lừa bịp, công kích bới móc thân tộc). Tôi đọc đến tám chữ này thì hết sức cảm khái. Tôi biết được rằng tám chữ này nói ra được nguồn gốc những thiên tai, nhân họa của chúng ta ngày nay. Đoạn này đã giảng qua nhiều lần, nhưng tôi cảm nhận là nhất định cần phải giảng giải nhiều hơn. Người phàm phu chúng ta mỗi ngày đọc kinh, mỗi ngày nghe kinh, nhưng phiền não tập khí đều không chuyển hóa được. Cho nên, tôi thấu hiểu sâu xa được vì sao đức Thế Tôn phải giảng kinh thuyết pháp trong suốt 49 năm. 49 năm có thể chuyển hóa được đều là những người rất tuyệt vời, vậy có lý nào chúng ta nghe kinh mới năm ba năm mà có thể chuyển hóa được sao? Thời xưa thì có đấy, nhưng hiện nay thì không. Bạn đồng học với tôi rất nhiều, có người học mười năm, tám năm, cũng có người học đến mười mấy, hai mươi năm, có ai đã chuyển hóa được hay không? Quan sát thật kỹ, chẳng có ai chuyển hóa được cả. Bản thân tôi nỗ lực phản tỉnh, tự kiểm điểm chính mình, liệu có chuyển hóa được hay không? Tôi học Phật được 47 năm, giảng kinh 40 năm, như vậy mới chuyển hóa được đôi chút, nhưng vẫn chưa chuyển hóa được hoàn toàn. Chuyển hóa được hoàn toàn thì thành Phật rồi. Do đó mà biết, việc này rất khó. Vì vậy mà gần đây tôi mới chọn lọc kinh luận, giảng giải thật chi ly, tỉ mỉ, ý nghĩa là như vậy.

Trong phần chú giải [của Vựng biên] nói rõ cho chúng ta biết thế nào gọi là "hư"? Hư là hư vọng, hão huyền, không có căn cứ, đó gọi là hư. Trong Phật pháp gọi là những lời lan truyền vô căn cứ. Có thể tin hay không? Người tin theo rất nhiều, mọi người đều tin nghe theo, cứ như đó là lời chân thật không khác. Những chuyện đặt điều sinh sự, hoàn toàn là không có căn cứ, hoàn toàn do sự phỏng đoán của bản thân người nói, dựa vào vọng tưởng của người nói, sự thật là có rất nhiều chỗ không phải người tri thức cạn cợt như chúng ta có thể thấy ra được. Có một số chuyện thô thiển nhỏ nhặt thì dễ thấy, mọi người nhìn qua có thể rõ biết ngay, nhưng vào sâu thêm một bậc thì không thấy được. Lấy việc thiện cho là ác, việc ác cho là thiện, thiện ác, đúng sai, tà chánh điên đảo, những trường hợp như vậy rất nhiều.

Cho nên, trong tâm ý của đại chúng hôm nay, của quý vị đồng học, phải làm sao thiết lập một tiêu chuẩn [để noi theo]. Đã có tiêu chuẩn Phật thiết lập cho ta, chúng ta không rõ biết, chúng ta không tuân theo, vẫn cứ như cũ, thấy tưởng như đúng mà thật là sai, tin nghe lời đồn thổi. Trong đời này tôi gặp được một người sáng suốt rõ biết là Hàn Quán trưởng. Tôi sống với bà ấy 30 năm, có lời đồn đãi hay không? Có rất nhiều. Bà ấy nghe được những lời đồn đãi ấy thì sao? Bà đến hỏi tôi. Có người bịa chuyện đồn đãi về tôi, bà ấy đến hỏi tôi, chuyện như vậy có thật hay không? Như vậy là người thông minh, như vậy là không hồ đồ. Người hồ đồ khi nghe lời đồn đãi [về ai] thì không lui tới nữa, rất dễ dàng xa lánh. Về sau khi sự việc sáng tỏ rõ ràng, hối hận không còn kịp nữa. Việc như vậy rất nhiều người mắc phải.

Đặt điều sinh sự, mục đích là ở chỗ nào? Những chuyện như thế này, trong xã hội hiện nay thực tế nhìn thấy quá nhiều. Ở phạm vi nhỏ là cá nhân, lớn là đoàn thể, nguyên nhân đều là do muốn thu vén lợi riêng, nói năng hành động đều là muốn làm tổn hại người để thu lợi về mình. Kỳ thật, những người như thế không hiểu được chân lý này: Gây tổn hại người khác thì quyết định không thể có lợi cho mình. Chỉ làm lợi lạc người khác mới là chân chánh có lợi cho mình.

Pháp sư Ấn Quang đã đặc biệt chọn lựa sách Cảm ứng thiên làm những điều răn dạy duy nhất để cứu độ chúng sinh thời mạt thế. Chúng ta mỗi ngày đều phải đọc, mỗi ngày đều phải nghiên cứu, thảo luận, hiểu sâu nghĩa lý, thực sự nỗ lực vâng làm theo.

Mạng sống con người hết sức mong manh dễ mất. Động đất ở Đài Loan, quý vị đều thấy hết sức rõ ràng, chỉ trong vòng mấy giây đồng hồ thì biết bao nhiêu mạng sống cũng như tài sản đều tiêu tán. Có rất nhiều người cả gia đình đều chết trong tai nạn ấy, chỉ trong thời gian mấy giây thôi. Họ gặp chuyện như vậy, có thể bảo đảm là chúng ta không gặp chuyện như vậy hay chăng? Nghĩ đến chỗ này chúng ta mới hiểu được vì sao Đại sư Ấn Quang thường đem một chữ "tử" (nghĩa là: chết) treo ngay trước mặt. Điện Phật của ngài không giống như những điện Phật nơi khác. Trong điện Phật treo một chữ "tử" thật lớn, bên dưới chữ "tử" thờ tôn tượng Phật A-di-đà, mỗi ngày đều nhớ đến việc bất kỳ lúc nào cũng có thể chết.

Sau khi chết thì làm sao? Người thông minh luôn nhìn trước ngó sau, không chỉ nghĩ đời này mà phải nghĩ đến đời sau. Người như vậy mới thực sự là có trí tuệ. Sau khi chết rồi thì đi về đâu? Do đó mới nói "chết sống là chuyện lớn". Trong kinh luận dạy rằng: "Vạn bang tương bất khứ, duy hữu nghiệp tùy thân." (nghĩa là: Muôn thứ đều bỏ lại, chỉ có nghiệp mang theo.) Cho nên, gieo nhân lành ắt được quả lành, tạo nghiệp ác nhất định phải chịu quả báo đau khổ.

Những gì là thiện? Những gì là ác? Nói chung, những gì lợi ích cho chúng sinh là thiện, lợi ích riêng cho bản thân mình là ác. Ý nghĩa này chúng ta đã nói qua rất nhiều lần. Con người vì sao mà giả dối, lừa gạt, hại người? Đều chỉ vì muốn giành lấy lợi ích riêng nên mới tạo tác đủ loại nghiệp ác.

Câu thứ hai [trong chú giải] nói: "Vọng hữu ô miệt" (nghĩa là: vô cớ bêu xấu người khác), đó gọi là vu cáo, hãm hại người khác. Trong chú giải nói: "Quỷ kế mông nhân viết trá." (nghĩa là: Dùng mưu ma

chước quỷ che giấu dối người, đó là dối trá.) "Kiểu tình khi thế" (nghĩa là: tình cảm dối trá, lừa gạt người đời), đó là hư giả, lừa dối.

Chú giải nêu bốn chữ này rồi sau đó nói: "Chia ra mà nói là bốn việc." Phân tích nói rõ thì có bốn việc, nhưng hợp chung mà nói chỉ là một điều duy nhất: không có tâm chân thành. Nói cách khác, tâm chân thành là ngăn giữ, trừ bỏ hết đi những điều "dối trá lừa bịp", đó mới gọi là chân thành. Nếu vẫn còn những ý niệm xấu ấy thì quý vị không có tâm chân thành. "Thành giả, thiên chi đạo dã." (nghĩa là: Chân thành là đạo của trời.) Ý nghĩa của chữ "trời" ở đây, trong Phật pháp gọi là chân tâm, là bản tánh, cho nên chân thành là chân tâm, chân thành là tự tánh. "Tư thành giả, nhân chi đạo dã." (nghĩa là: Suy tư hướng đến chân thành là đạo làm người.) Thường suy nghĩ nhớ tưởng đến sự chân thành, thường học theo chân thành, đó là đạo làm người. Đạo làm người cũng là đạo Bồ Tát. Thực sự trong lòng chúng ta thanh tịnh, bình đẳng, chánh giác, từ bi, thì chư Phật hộ niệm, các vị trời, rồng, thiện thần đều ủng hộ.

Phần tiểu chú nói rất hay, ngày nay chúng ta buông bỏ tâm chân thành để làm những điều gì? Toàn là dối trá, lừa bịp. Đó là trái nghịch với trời, chống lại đạo trời, đánh mất đạo làm người. Đánh mất đạo làm người thì "kỳ tâm thậm lao" (nghĩa là: tâm như vậy quá mệt nhọc). Trong lòng luôn lo buồn u uất, trong lòng mệt nhọc. "Kỳ sự thậm nguy" (nghĩa là: Việc như vậy quá nguy hiểm), những việc như vậy thì sao? Quý vị trong lúc bình thường xử sự, đối đãi với người, tiếp xúc với muôn vật mà làm những việc [dối trá, lừa bịp] như vậy là nguy rồi! Thật nguy hiểm lắm.

Phần kết luận sau cùng nói: "Đó là những tướng trạng phúc báo mỏng manh nhất thiên hạ." [Người như vậy] không có phúc báo, nên nói rằng dù những người phúc báo mỏng manh trong thiên hạ cũng không ai có thể kém hơn nữa. "Nếu không vào ba đường ác thì còn đi về đâu nữa?" Những người này nếu không rơi vào ba đường ác thì họ còn đi về đâu được nữa? Câu này thật rất đáng cho chúng ta chiêm nghiệm phản tỉnh sâu xa.

Hiện tại trong xã hội này giáo pháp suy yếu, yêu ma phát triển mạnh. Những điều nói trong chương Thanh Tịnh Minh Hối của Kinh Lăng Nghiêm chính là nói về xã hội hiện nay của chúng ta: "Tà sư thuyết pháp như Hằng hà sa." (nghĩa là: Tà sư thuyết pháp nhiều như cát sông Hằng.) Tà sư nào vậy? Nói chung, những ai nói với ta những điều trái với đức của tự tánh, những người như thế đều toàn là tà sư. Rất nhiều, rất nhiều. Quý vị mỗi ngày gặp gỡ tiếp xúc đều toàn là những kẻ ấy. Liệu có mấy người dạy quý vị làm điều thiện? Liệu có mấy người nhận biết được thế nào là việc thiện chân thật? Thế nào là việc thiện giả dối? Trong sách Liễu Phàm tứ huấn nói rất hay, việc thiện có thật, có giả, có tà vạy, có chân chánh, có thiên lệch, có trọn vẹn, có lớn có nhỏ Liệu mấy người có khả năng nhận biết rõ ràng? Nguyên nhân vì đâu? Vì không đọc sách thánh hiền, không gần gũi bậc thiện tri thức.

Thời xưa, những người có học thường nói: "Ba ngày không đọc sách thánh hiền, mặt mũi [thay đổi] thành đáng ghét." Từ câu nói này chúng ta mới nhận hiểu được những tập khí [xấu ác] của chúng ta nặng nề nghiêm trọng biết bao. Ba ngày không tiếp xúc với sách thánh hiền, những tập khí xấu ác liền bộc lộ, liền hiện ra. Chúng ta ngẫm nghĩ xem, người xưa công phu tu học còn có thể kiềm chế được ba ngày, với công phu sức lực của người hiện nay, chỉ sợ trong ba giờ thôi đã không kiềm chế nổi [tập khí xấu ác]. Quả thật vậy, vừa đọc sách, vừa nghe giảng kinh, mà vẫn cứ suy nghĩ lung tung, chẳng phải là không kiềm chế nổi đó sao? Sáu căn tiếp xúc với cảnh giới sáu trần vẫn luôn tạo tội nghiệp, như vậy quý vị có thể thấy được là tập khí phiền não của mình đã nặng nề nghiêm trọng đến mức nào.

Cho nên, sao có thể không đọc kinh sách? Phải đọc mỗi ngày, phải đọc thường xuyên, trừ ra những lúc có công việc, có chuyện khác phải làm, công việc vừa xong liền phải mở quyển kinh ra xem ngay. Đáng sợ lắm! Không được cho rằng đã học Phật, đã học Tịnh độ thì tương lai nhất định sẽ được vãng sinh. [Nghe nói] núi Thiên Mục [có quỷ thần] còn không dám đi đến, vãng sinh được sao? Tự mình phải hiểu biết rõ

ràng, sáng tỏ. Quý vị đã nghe nữ cư sĩ họ Tề nói, quỷ thần ở núi Thiên Mục đều mong mỏi được nghe kinh, đều mong muốn thời gian nghe kinh được lâu hơn nữa. Các vị ấy ngày ngày đều xem băng ghi hình, còn cảm thấy thời gian [nghe kinh] chưa đủ, chúng ta nghe [giảng kinh] rồi thì sau đó cảm giác thế nào? Tôi nghĩ, đại đa số sau khi nghe rồi đều trơ trơ vô cảm, không ghi nhớ được gì.

Tôi thì sau khi nghe xong cảm xúc rất sâu xa. Khi không có công việc, không có ai đến tìm, tôi đều dành thời gian cho việc đọc kinh, dù một giây một phút cũng không dám buông thả. Điều quý vị mong cầu là quả báo trong đời hiện tại, điều tôi mong cầu là đời sau được thân cận với đức Phật A-di-đà. Đối với thế gian này tôi không có gì để mong cầu, tất cả đều tùy duyên, thường tùy thuận chúng sinh, tùy hỷ công đức. Tôi ở thế gian này, sống một ngày cũng tốt, sống hai ngày cũng tốt, dù thế nào cũng tốt cả, mọi chuyện đều tùy duyên, quyết định không có gì bám chấp, quyết định bản thân mình không ham muốn gì. Còn sống thêm được một ngày là hỗ trợ, giúp đỡ chúng sinh một ngày, cho dù họ có chịu làm theo hay không. Dù sao đi nữa, còn sống một ngày còn hỗ trợ chúng sinh một ngày, như tục ngữ có câu: “Một ngày làm hòa thượng, một ngày lo dộng chuông.” Phải làm cho trọn bổn phận của mình, làm thật trọn vẹn đầy đủ, đó là công đức viên mãn. Không phải bổn phận của mình, không nghe không hỏi đến.

Cho nên, đoạn văn này tôi đọc qua thì khởi sinh cảm xúc sâu sắc hơn rất nhiều lần so với quý vị.

Tốt rồi, hôm nay thời gian đã hết, chúng ta giảng đến đây thôi.